

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia,
BRASOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se returnează.
ABONAMENTE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
armăturile Birourilor de anuluri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner,
Heinrich Sohalak, Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ria, garonată pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seria 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 80, eteaj
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 196.

Brașov, Sâmbătă 4 (16) Septembrie.

1899.

Sfătuirea episcopilor în Pesta.

Erī s'a întrunit în palatul prima-
tial din Budapesta conferența epis-
copilor romano-catolici, cu scop de a
lua în desbatere în primul rând ces-
tiunea așa numitei „autonomii cato-
lice regnicolare“, pe baza elabora-
tului comisiei de douăzeci și șapte,
ce fusese însărcinată cu compunerea
lui de către congresul catolic un-
guresc.

Prognosticul ce-l fac foile gu-
vernamentale acestei consultări nu
este nici-decum favorabil în ce pri-
vesce eventualul ei rezultat. Ele se
îndoesc, că amintitul elaborat al pro-
iectului de statut, compus de comi-
siunea de douăzeci și șapte a Con-
gresului va pute fi primit ca basă
pentru o hotărâre meritorică a epis-
copatului unguresc asupra formei, în
care ar dori el să fiă regulată auto-
nomia bisericească.

Regularea propusă de comisiu-
nea de douăzeci și șapte, dă aceste
foi, n'a aflat aprobarea necondițio-
nată nici a cercurilor clericale, nici
a celor guvernamentale. Operatul
comisiei exprimă dorința și voința
numai a majorității membrilor ei.
Minoritatea are păreri deosebite asu-
pra unor puncte foarte însemnate, și
de aceea voesc să prezente un pro-
iect de statut propriu al ei.

Mai este a-se adauge la acesta
și împrejurarea, că Curia papală încă
nu s'a pronunțat asupra cesiunii
autonomiei, admintându-o până acum
numai în principiu; mai departe nu
sunt cunoscute încă părerile patro-
natului suprem și ale guvernului, cu
privire la partea meritorică a regu-
lării plănuită. De aci se conchide,
că episcopatul amintit nu va pute
lua de ocamdată o poziție hotărâtă
cu privire la modul regulării auto-
nomiei, și „Pester Lloyd“, crede, că
rezultatul conferenței se va termina
cu o amânare a deciziunilor ei even-
tuale, până ce se va mai lămuri si-
tuațiunea.

Din toate acestea se vede, că
șansele rezolvării cesiunii auto-
nomiei catolice sunt încă minime. Nu
le vine la socotă guvernantilor să-și
dea din mână, așa numai pe ușor,
prerogativele puterii, de care se bu-
cură astăzi.

Dér nu acesta este, ce ne inte-
resază pe noi. Facă catolicii un-
guri cum vor sci mai bine. Ceea-ce însă
ne privesce pe noi Români foarte de
aprope, nu numai din punct de ve-
dere bisericesc, ci mai virtos încă
din punct de vedere național, este
acțiunea de ingerință nepermisă, ce
și-o arogă catolicii un-
guri față cu drepturile și autonomia
bisericeii române unite, acțiune, căreia
i-s'a dat expresiune atât de urită în elabo-
ratul amintitei comisii a Congresului
catolic unguresc; precum și atitudi-
nea, ce o observă episcopatul român
unit față cu acest neiertat și revol-
tător amestec.

Noi sciam, că episcopii noștri
uniți, în frunte cu Metropolitul, au
luat față cu încercările, de a-i trage
și pe ei în hora plănuită autonomiei
catolice unguresci, o poziție hotărâ-
rită, neluând parte la congresul ro-
mano-catolic și reclamând respecta-
rea propriei autonomii a bisericeii lor.

Urmarea firească a acestei ati-
tudinii avea și trebuia să fiă înainte
de toate, ca episcopatul român unit —
pentru a-și documenta de fapt in-
dependența sa bisericească — să se
abțină de a mai participa la con-
sultările episcopatului romano-catolic
și de a mai discuta împreună cu
acesta asupra unei cesiuni, care
nu-l poate privi, precum nu-i poate
privi pe episcopii catolici cum își
vor regula Români uniti autonomia
bisericeii lor.

Cu toate acestea însă vedem, că
arhieriei români uniti participă și
la această conferență a episcopilor
romano-catolici conchiămată aume
spre a delibera asupra cesiunii au-
tonomiei romano-catolice.

Nu s'au gândit Prea Sântiile
Lor. că deja prin acest pas pot pre-

judeca drepturilor și independenței
bisericeii române unite?

Dér despre acest fatal cerc vi-
țios, în care se învârtesc de un șir
lung de ani încôce arhieriei noștri
uniți, alergând pe la conferențele
romano-catolicilor dela Peșta, sunt
multe de dīs. Pentru astăzi ajunge
să constatăm, că nu numai odată
am arătat anomalia și pericolul, ce
zace în această procedere pentru pro-
pria pozițiune de drept. Aceasta o
simt acum de sigur și arhieriei noș-
tri uniți, căci altfel nu ar fi aflat de
lipsă a ține ei între ei o conferență
separată. a-se rețină de-a lua parte
la discutiune asupra autonomiei ca-
tolice. și anunța o reprezentațiune
deosebită, în care se precisază posi-
țiunea de drept a bisericeii române
unite.

Fost'a însă consult și de lipsă
de-a procedea astfel și a nasce presu-
punerea, că episcopatul romano-ca-
tolic ar fi chiămat a delibera asupra
unui drept netăgăduit al metropoliei
române unite garantat de către
Curia romană, de către prea înaltul
Patron și de către legislația țării?

Așteptăm cu mare încordare să
cunoșcem în toate amănuntele ei ac-
țiunea de față a episcopatului ro-
mân, și credem, că de astă-dată cel
puțin clerul și poporul metropoliei
de Alba-Iulia nu va fi lăsat érašī în
întunec asupra celor ce se petrec
într'o cesiune de existență a bise-
riceii.

**Acțiunea de înțelegere în Aus-
tria.** „N. Fr. Presse“, organul principal al
partidei germane progresiste, vorbind des-
pre viitoare consultare a șefilor partidelor
grupurilor din parlament conchiămată de
cătră președintele camerei, dăce, că parti-
dele germane vor urma invitării. Răspunde
apoi la enunțațiunea șefului partidelor
unite din drăpta Dr. Jaworski. Acesta a
fost accentuat, că pentru stabilirea unei
înțelegeri s'ar pute prezenta parlamentului
proiectul unei legi pentru regularea drep-
tului de limbă, adăugând însă, că în cazul
acesta pe timpul cât se va discuta amin-

titul proiect, trebuie să stea în vigore or-
donanțele de limbă, căci majoritatea nu se
poate învoi a-se cassa aceste ordonanțe până
ce legea limbilor nu va fi pusă în vigore.
De nu se va întâmpla, dăce Jaworski, gu-
vernul va scăpa pôte de obstrucțiunea
germană, dér va întâmpina obstrucțiunea
Cehilor.

Opoziția germană, dăce „N. fr. Presse“
la rândul ei, nu se vs pute învoi cu astfel
de modalitate, ea nu va pute ceda nimic
din pretensiunea de a-se cassa înainte de
toate ordonanțele de limbă, cari au produs
atâta amărăciune în sinul poporului ger-
man. Germanii — dăce — mai au cauză să
fiă și cu neîncredere față cu intențiunile
autonomiștilor din majoritate, căci la tim-
pul său, pe la 1890, aristocrații boemi,
cari fac parte ađi din majoritate, subsem-
naseră cunoscutul pact ceho-german, dér
după aceea și-au întors mantaua și n'au
mai vrut să scie de punctațiuni. Așa și
acum se pot face nouă punctațiuni, cari
mai în urmă să fiă răsturnate.

Judecând după acest limbajiu, opo-
ziția germană va ridica mari greutăți la
viitoare consultare, persistând morțiș, ca
ordonanțele urgisite să fiă delăturate încă
înainte de-a delibera serios asupra unei im-
paciinri.

Audiențe și conferențe. Nimic nu
caracterisază mai bine seriozitatea situați-
unei politice în monarhia, decât împrejură-
rea, că ministrul președinte unguresc Szell
a plecat ieri din nou la Viena. D-l Szell a
plecat îndată după consiliul de miniștri,
ce s'a ținut alaltăeri, la care a participat și mi-
nistru a latere Emanuil Szechenyi. — Partidele
austriace se ocupă acum cu conferența comu-
nă a partidelor, ce a convocat'o Dr. Fuchs,
președintele „Reichsrath“-ului. Dr. Fuchs
a fost primit alaltăeri, de Maj. Sa. Monar-
chul a primit apoi pe contele Goluchowski,
și pe ministrul comun de finanțe Kallay.

Foile germane accentuează aproape cu
unanimitate, că conferența convocată de
Dr. Fuchs nu va avé nici un rezultat în
actuala situația politică, și că peste tot cu
contele Thun nu pot trata partidele ger-
mane.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Iobagul.

Narațiune, de D. de Lehdorff.

Moșul meu părăsise în 1809 serviciul
activ împărătesc, ca locotenent colonel,
pentru-ca după gróznice espedițiuni să-și
petrécă restul zilelor în pace și liniște. El
și-a cumpărat domeniu în Galiția ostică și
anume cu un preț, cu care ađi abia ai
pute cumpăra o moșiorăcinstită de plugar.
Firesce, toate erau părăsitate și părăginite, așa,
că prima lui grijă a fost să facă puțină
ordine, numai cât el și-a închipuit, că va
merge cu mult mai ușor, decât cum era în
realitate, căci începând dela cel mai înalt
oficiant până la ultimul iobag nu era nici
unul în stare nici să-și pricéapă cel puțin
intențiunile. Din norocire, de domeniu se
ținea și teritoriul estins de vânătoare, așa că
după multe încordări și supărări, se mai
putea recrea cu vânătoarea.

Acesta plăcută distracțiune însă în cu-

rând îi deveni un nou isvor de griji, căci
multe nopți nedurmite au început să-și pri-
cinuească vânătoarii, ce se încuibaseră pe ne-
d drept pe teritoriul său. Pește tot în pă-
dure erau ridicate curse și lațuri, căci pe
lângă totă admôniarea din partea posesoru-
lui, țărani poloni din jur nu puteau înțe-
lege urmările penale ale acestui fel de pre-
variațiune. Ba era unul între ei, care nu
se mulțamea numai cu aședarea rețelelor,
ci glónțele lui făceau adevărată mórte prin-
tre cerbi și căpriore. Și toate încercările de
a pune mâna pe acest contrabandist au
fost zadarnice.

Intr'una din Dumineci cercetă unchiul
meu pe un posesor, care locuia mai în depăr-
tare. Drumul destul de lung l'a făcut pe
jos, în speranță, că vecinul său îi va pune
la dispozițiune la reitórcere sania sa. Era
la începutul lui Decembrie, și érna era toc-
mai în toiul ei.

În castelul vecinului nu află pe ni-
meni acces; posesorul plecase, iobagii erau
în cărciumă, servitórele la biserică și în tot
castelul singura vietate era o bătrână în-

grijitóre, care abia se mai țira. Colonelu-
lui nu i-a rămas decât, decât să plece ina-
poi. N'a beut, decât un ceai, ér bătrâna,
cu o pornire ospitalieră caracteristică pen-
tru Poloni, l'a făcut să priméască și o sti-
cluță de rachiu, care din pricina cumplitu-
lui ger a și aședat'o fără multă esitare
în traista de vânat. Bătrânul domn nu era
însoțit decât de un câne puternic de rassă
daneză, pe care-l iubia, ca pe un prietin.
De vreme ce sórele începuse să apună, se
decise să scurteze calea apucând de-a cur-
međișul pădurei.

N'a mers decât cale de vre-un ceas,
când sosi într'o rariște cunoscută lui dela
vânătoare. Un stejar înalt și falnic se ri-
dica solitar în mijlocul ei, întinđându-și pu-
ternicele ramuri aproape până la pământ
și acoperit până la creștet cu cristale de
ghetă, cari străluceau ca diamantul în lu-
mina sórelui de apus.

Bătrânul voia tocmai să trecă prin
rariște, când se pomeni față în față cu un
frumos căprior, o puternică detunătură ré-
sună și animalul se prăbuși la pământ. În

același timp apărú din tufiș cel ce pușcase
căpriorul cu arma încă fumegândă în mână.
Moșul meu apucă cănele și-l trase spre
sine; cei doi bărbați stéteau acum față în
față. Cănele a priceput momentan situa-
țiunea și se repeđi asupra streinului. Acesta
însă era un bărbat de o uriașă forță cor-
porală, și pe lângă aceea și un om, care
se decidea ușor la toate; el prinse pe câne de
lanțul dela grumađi, îl ridică ca pe o pênă
și-l aruncă în tufiș; în același timp cu o
sprintenă săritură apucă o ramură a steja-
rului și cu iutála unei mâțe se strecură în-
tre ramurile arborelui. Pușca însă îi rămase
în zăpadă.

Toate acestea s'au petrecut în câte-va
momente. Moșul meu sta să turbe de
mâniă; prinse pușca vânătorului și observă,
că arma fiind cu două țevi, cea din drépta
era încă încărcată.

„Cobórá-te, séu te împușcă!“ strigă
bătrânul de jos.

Vânătorul nu răspunde nimic, ci se
ascunse îndărătul unei crăci puternice, care
il scutea numai în parte de glonț. Mo-

Efectele legilor politice-bisericesci. Districtul bisericesc aug. ev. maghiar din Banya și-a ținut alaltăeri adunarea anuală ordinară. Inspectorul districtual și secretarul de stat *Zsilinszky* a deschis adunarea prin o vorbire mai lungă, în care a făcut o posomorită oglindă a stărilor, în care a ajuns în timpul din urmă biserica reformată maghiară. El n'a numit cauzele acestor stări, dăr din cuvintele lui apare vădit, că aceste cauze zac în legile politice-bisericesci. *Éta* ce dăse între altele *Zsilinszky*:

„Zelul religios vechi scade, legăturile bisericesci se frâng și *moralul poporului*, care în ori-ce stat formeză razimul cel mai sigur al țării, a pornit spre ruinare. Bărbați de stat înțelepți caută cauzele acestor îngrijitoare aparițiuni, fiind-că simt, că pe calea această viața publică și omenimea merge cu pași repezi spre o mare crasă... Vedem, că la noi conducătorii cei mai firești ai poporului, căpeteniile bisericesci și comunale, nu mai au autoritate și influență. Sentimentul de jertfă a scăzut și *fiă-care își așteptă fericirea dela stat*. Bisericele și școlile în comune sunt neglijate, în schimb însă *cărcumele și alte locuri de petrecere s'au înmulțit considerabil*. Pe când în cele dintăi vizitatorii soad an de an, pe atunci în cele din urmă ei se sporesc în mod înfricoșat. Alcoolismul își continuă neconturbat opera sa de nimicire. *Familii se pustiesc materialicesce și moralicesce, concubinagiul se sporesce, se destramă pacca sufletescă și se ruinează bunăstarea și averea*. Zadarnic căutam mijloce de salvare, căci legile civile nu vin în ajutorul preotului, nu pedepsesc pe escesor, nu despart pe concubin, nu apără autoritatea părinților și a păstorilor sufletesci...”

Afacerea Congresului sârbesc. „*Szepszto*“ din Vêrșet scrie, că Congresul bisericesc din Carlovăț va fi convocat în decursul acestui an. Scrie mai departe, că ministrul-președinte Szell a ordonat secțiunii de afaceri sârbesci din presidenția ministeriului, să studieze Memorandul gravaminal al deputaților Congresului din Carlovăț, pentru-ca în această afacere să pōta raporta Corōnei. Se crede, că Congresul va fi convocat pe la finea lunii Septem. a. c.

Ce dăc „laicii“!

Brașov, 1 (13) Sept. 1899.

Astăzi s'arbeză bisericele noastre românesci începutul anului nou bisericesc, așa numitul „*Inceputul Indictului*“, și eu cred, că noi, fii ai acestor biserici, datorî suntem a serba cu ele împreună, atâta numai, că anul, în care am intrat, ni-se presentă cum nu ne convine, cum nu ne place, ba chiar ne pune pe gânduri, ne împiedecă mistuirea, ne turbură liniștea și somnul.

Și cum nu, când vedem cu ochii noștri, că zelul, cu care unii preoți, protopopi, cereau mai în vară sinod, ca să se pōta pro-

nunța clerul întreg dimpreună cu poporul pro s'eu contra intențiunilor episcopatului romano-catolic de a ne răpi autonomia și independența bisericeii noastre greco-rite, autonomia și independența recunoscută de capul bisericeii rom. cat. prin bula de dato 26 Noemvre (VI Kal. Dec.) 1853, a încetat. s'a stîns, cum se stînge curēnd focul de paie; și unii prelați, cari prin organele aparținătoare Sântiilor lor chiar promiteau ținerea unui asemenea sinod, nu numai nu fac nici o pregătire, ci din contră, în ultrazelul catolicismului lor au dat circularii, prin cari condamnă frumosul început, ce apucase a-se manifesta atât în cler, cât și în popor.

Cumcă episcopilor noștri le e mai ușor, mai comod și mai cu puține spese împreună guvernarea și administrarea bisericeii noastre și a averilor ei fără sinod o înțelegem; nu pricepem însă și nu putem înțelegi sarcina responsabilității înaintea lui Dumnezeu și a omenilor, de cari le pasă așa de puțin, s'eu nicidecum.

Eu cred, că e mai ușor a asculta, decât a ordona, decât a comanda, pentru-că, când împlinesc ordinul strict sciu sigur, că nu rătăcesc nu greșesc, pe când ordonând, comandând, totdeuna sunt în pericol de a greși, de a fi dat un ordin nepotrivit, necorespundător timpului și împrejurărilor, în cari s'a dat. Prin urmare, cel ce dă ordin nu e scutit nici-odată de responsabilitate, pe când cel ce îndeplinește s'eu esecută ordinul, nu numai e scutit de responsabilitate, ci deocă a fost esact și conștient, devine și virtuos.

Se prea pōte, că prelații noștri, bărbați în cea mai mare parte erudiți și cu multe cunoștințe și experiențe, să credă, că tot ce consultă, tot ce ordonază, tot ce fac și duc în deplinire sântiile și ilustrațiile lor prin subordinații respectivi, e bine, în folosul lor și al nostru făcut și îndeplinit. Noi însă nu suntem de credința și părerea Sântiilor lor și cu istoria a mâna, de ni-se ve cere, vom proba, că au greșit:

a) Episcopul Bob, frustrând venitul seminarului și mîncând, adecă nu mîncând, dăr luând fără voia clerului și călugărilor numai cu 1800 fl. v. a. cele 2 mori, ale Blașului și Petrenilor, Valei mari dela Thiuriu de 600 jugere catastrale, lunca Comnejului dela Veza, a Troianului dela Cergăul mare, slatinele dela Blașiu și lunca Crăiescă dela Sâncel, cari la anul 1870 și, cred că și de atunci încōce, au adus un venit de 10—11,000 fl. m. c.

Cunoscem și recunoscem, că Bob a edificat câte-va biserici, a fundat capitulul și a înzestrat pe protopopi, dăr pierderile ce a suferit și va mai suferi clerul din lipsa soborului celui mare, pe care acel episcop nu l'a conchiămat și consultat nici-odată, sunt cu mult mai mari, decât beneficiile, ce ni-a lăsat.

b) A greșit și a ispăsit episcopul Lemeny neglijarea convocării sinodului și în

loc de a se sfătui și înțelega cu ai s'ei, a alergat la ajutorul episcopului rom. cat. Kovats dela Alba-Iulia și la grația s'eu în-trevenirea primatului Ungariei, ceea ce i-a și cauzat esilarea.

c) Nu voiți dăce nimic despre Șuluțiu și Vancea, ca să nu supăr, să nu ating pietatea, care domnesce despre ei în clerul unit. Doresc însă nu numai eu, ci mulți alții a s'ei, câte mii a plătit cest din urmă ca să reguleze iregularitatea și jocul de bursă al lui V..., și cum s'a întemplat cu casul dela Vidrasău? Tōte acestea, de s'ar fi administrat averea clerului cu consultarea și aprobarea sinodului, nu s'ar fi în templat. Dăr să lăsăm partea materială a bisericeii, să venim la partea morală...

Toți acești episcopi și metropoliți, neconvocând sinodul, supremul for și ultima instanță în bisericele noastre, au dat ansă și au lăsat calea deschisă imprecinților a recurge la Strigoniu, așa încât acesta acum a determinat a ne lua fără voia noastră în administrațiunea sa, și episcopii noștri, în loc de a se înțelega și alarga la metropoliă, lucră fiă-care fără cap, de capul lor; sântiile sale au jurat să apere și propage sânta unire și în loc de a-o apără *viribus unitis*, o apără fiă-care în modul s'eu, uitând de ceea-ce li-a lăsat întemeiătorul credinței și al bisericeii creștine cu limbă de mōrtă dăcând: „Unde vor fi doi s'eu trei adunați în numele meu, eu voi fi între ei“, uitând, că „*nemo sibi satis*“.

Au toți, chiar și preoții ordinari, bula s-lui părinte la mână, însă nu o arată nimēnui. Pentru-ce? Abună-sēmă, ca să nu piardă grația episcopilor rom. cat., cu cari trăsesc în bună înțelegere. Cum adecă? Sântiile lor au uitat, că nu pōte servi cineva la doi domni, ci trebuie, ca pe unul să iubescă, ăr pe altul s'el urască!“

Credem, că ne iubesc pe noi, numindu-ne fii lor; credem, că ne iubesc, pentru-că sunt carne din carnea noastră și os din oșele noastre, și nu pretindem să urască pe adversarii noștri, le declarăm însă franc și respicat, că nu dorim, nu vom suferi, ca protopopi unii să pōrte cu lectica pe diaconii și archidiaconii rom. cat., cum au purtat înainte cu 200 ani protopopi ortodocși pe superintendenții calvini.

Că ce a fost amar s'a gustat, și ce e verde nu vom suferi ca să se usuoe, ci-l vom uda, il vom săpa și cultiva, ca nu numai să rămână ca bradul și verdēta totdeuna verde, ci să și înflorēscă și să ne delectăm și îngrășăm de mirosul cel plăcut al lui.

Nu ne trebuie cler cerșitor de grația romano-catolică și mila guvernului fără confesiune, ne trebuie însă și vom stărui chiar cu prețul „*perderii sufletelor noastre*“ să avem un cler luminat, un cler bine organizat, așa cum am avut până acum în puterea multor înalte diplome împărătesci, în puterea decretului dat prin bula sântului părinte citată mai sus, recunoscută de guvernul unguresc și articulată prin legea XXXIX din 1868 de dieta țării.

Ecă ce dăc laicii!

Severu.

Conferența episcopatului catolic.

Eri s'a deschis în Budapesta conferența episcopatului catolic, convocată de primatele Vaszary. După informațiunile diarelor unguresci din Pesta, toți archiereii catolici și-au anunțat participarea la conferență.

Obiectul principal de discuțiune în conferență — dăce „*Pesti Napló*“, — va fi *afacerea autonomiei catolice*, ce se va discuta pe baza elaboratului comisiunii de 27. Conferența va intra în meritul discușiunii asupra acestui elaborat.

Numita fōiă spune, că la membrii episcopatului sunt două direcțiuni principiare, pa cari fiă-care parte năsuiese a și-le validita. Unii vor, ca în tōte privințele să se clarifice cestiunea, și în vederea studiului înaintat al desbaterilor — când și din partea patronatului suprem și din partea guvernului s'au arătat punctele de vedere principiare — se accentuează, ca episcopatul să ia poziția hotărâtă într'un fel s'eu altul.

Alții află de prematur a-se face această, și cer să se urmeze și mai departe procedura, ce s'a urmat față de elaboratul comisiunii de 9 alese de comisiunea de 27, când adecă nu s'a exprimat nici un fel de părere oficială față de proiectul de regulament, ci să se aștepte decisiunea comisiunii celei mari.

Asupra acestor două direcțiuni va să se decidă conferența convocată pe ziua de ieri, continuă „*P. N.*“, care dă expresiune părerii, că și de rēndul acesta este mai mult ca probabil, că conferența va da întâitate procedurii dilatorice. Și această din două cauze, anume:

Cea dintăi este atitudinea scaunului papal în afacerea autonomiei „*catolicilor maghiari*“. *Congregatio S. Inquisitionis* din Roma, înaintea căreia a ajuns cestiunea autonomiei, nu s'a pronunțat în merit *privitor la autonomiă*, motivând cu aceea, că deși în principiu nu are nimic de excepționat contra participării laicilor la promovarea intereselor esteriore bisericesci, totuși nu se pōte declara hotărît în cestiunea conlucrării lor practice, până când va fi luat la temeinică studiere statutul de autonomiă în tōte amănuntele lui.

Fōia guvernamentală dăce mai departe, că a doua cauză zace în atitudinea *greco-catolicilor români*. Metropolitul Victor *Mihalyi* a anunțat în numele întregii metropolii greco-catolice, în conferența ținută la începutul lunii Mai a. c., că *nici el, nici sufragani s'ei din Gherla, Oradea-mare și Lugoj nu cer parte din autonomia catolicilor maghiari*, deore-ce lor, adecă bisericeii române gr. cat. *ti compete autonomiă separată* în virtutea patentei împărătesci din 1851 și a bullei papale, ăr autonomia lor n'are nimic cu autonomia catolică din Ungaria, cum nu are status-ul catolic din Ardeal, care nu ia solidaritate cu autonomia din Ungaria, decât în afacerile comune catolice, ca organism coordonat și probat deja, *deosebit*. Conferența episcopatului din Ungaria nu s'a ocupat în conferența sa din Mai în merit cu excepțiunile metropolitului din Blașiu, însă acesta și-a trimis la Roma gravaminele, unde nu s'a adus până acum decisiune definitivă în cestiunea această.

De aici apare, incheie diarul unguresc, că afacerea autonomiei catolice din Ungaria este cu mult mai încurcată, decât ca ea să pōta primi o rezolvare în consfătuirile episcopatului de acum. E sigur însă, că însuși episcopatul va stabili modul de procedere, după-ce convocarea Congresului pentru autonomiă nu pōte fi amănată peste Noemvre.

In cestiunea Porților de fier.

In „*Journal des Débats*“ dela 11 Septemvre, cetim următoarele: Ni-se scrie din Petersburg, că în cestiunea taxelor dela Porțile de fier, guvernul rus a adoptat același punct de vedere, ca și guvernul român. Tema guvernului Țarului este, că deore-ce Austro-Ungaria nu a fost decât mandatară puterilor semnatare ale tratatului din Berlin, în ceea-ce privește regularea acestei părți a cursului Dunărei, imperiul dualist nu are dreptul să fixeze taxele pe peagiu și să reglementeze navigațiunea fluvială la Porțile-de-fier, decât în acord atât cu marile puteri europene, cât și cu statele riverane, ale căror mandatară au fost marile puteri în anul 1878. Interpretarea această a guvernului din Petersburg a fost notificată guvernului ungar.

Acțiunea preoțimeii bucovinene.

In sinul preoțimeii române din Bucovina s'a pornit o frumoasă acțiune în fața stigmatizării ei din partea presidentului br. Bourguignon în ziua de 18 August. O adencă revoltă sufletescă a cuprins pe preoții români bucovineli naționaliști și, cum vedem din cel mai nou număr al „*Patriei*“ dela 1 (13) Septemvre, s'a pornit o energică manifestațiune contra baronului Bourguignon, care nu s'a sfiit să atace într'o di solemnă preoțimea și s'o declare de nepatriotică și nealeală, pentru cuvēntul, că familiile preoților români bucovineli pōrtă colorile naționale.

șul meu își repetă încă-odată provocarea. Wlad Machlitzky — căci așa se numia braconierul — nu răspuse nici acum nimic, o întemplare nefericită, precum multe obvin în viață, au decis situațiunea. Wlad se vede, că se apucase de o ramură uscată; această se frânse și cădă cu agomot în jos. Moșul meu însă creșă, că braconierul rupsesse de-adins ramura, void să-l lovēscă și ne mai putēndu-se stăpâni întinse arma și dădă foc. Pușca a fost încărcată cu alice; o plōie de uscături se porni din arbore amestecată cu picături de sânge, cari arătau, că Wlad fusese atins.

Intre astfel de împrejurări vânătorul nu putea sta mult pe arbore. Drept aceea bătrânul își aruncă pușca pe umere, se rădăimă de trunchiul stejarului și strigă:

„Am să te aștept aici, până ce te vei coborî, chiar deocă ar trebui să rămân aici trei zile. Socotesce așa-dēră repede!“

Wlad rămase liniștit în ascundătoarea sa aeriană. Se întunecase deja cum se cade, negura începuse să se așede peste pădure și o liniște adencă se părea, că stăpânesce întreaga împrejurime.

Atmosfera rēsună dintr'odată de un sunet lugubru, care a fost urmat de un șir întreg de țipete tânguitoare. Cănele, de altmintrelea un animal fōrte curajos, își trase cōda între piciorē, își ciuli urechile și a început să sară neliniștit. Tonurile, jalnice la început, se prefăcură acum într'un înfiorător urlat.

Crăcile stejarului s'au pus momentan în mișcare. Wlad apără dintre ele și-i dăse moșului meu:

„Măria ta, deocă nu te grăbesc, ești perdut. Ceea ce auți acum în pădure, sunt urlete de lup. Bestiile au simțit, că aici sunt omeni. Deocă nu te urci momentan în arbore, mâne dimineță nici urmă nu va mai rămânē din Măria ta.“

Moșul meu se îngălbeni ca cēra. El recunoscu, că altă scăpare pentru el nu esistă, decât stejarul. Vânătorul se coborî până pe ultima ramură, întinse mâna dușmanului s'eu și-i ajută să se urce pe arbore.

(Va urma).

Inceputul l-au făcut preoții din districtul Câmpulungului. Acest început a fost de bun augur, căci eță, că acum îi urmează și alte districte.

Două momente nouă înregistră în direcțiunea acosta organul fraților noștri din Bucovina: un apel al părintelui Atanasie Procopovici din Dragoesci, adresat către înțregă preoțimea română din Bucovina, și protestul preoțimei din Gura-Homorului.

În apelul părintelui Procopovici se dice între altele:

„Situatiunea produsă în țară prin atacurile dușmănoase din partea adversarilor credinței și limbei noastre contra preoțimei române și a familiilor acestora, spre a le discredită și a răpi astfel viitorul, e insuportabilă.

„Prin sus numitul răspuns al presidentului țării, vedem pângărită demnitatea noastră preoțescă, subminată autonomia biserică, periclitat viitorul copiilor noștri, ăr cel mai patriotic popor de sub sceptrul habsburgic, care totdeuna a strălucit prin neclătită fidelitate către imperiu și dinastie, batjocurit în cele mai sante sentimente!

„Spre a rehabilita renumele nostru de patrioți adevărați, care a fost atacat în dina memorabilă de 18 August, trebuie să dobândim prin măsuri energice o satisfacere corăspundătoare, aducând la cunoscința locurilor competente plângerile noastre juste și informațiunile adevărate, subșternând tot-odată prea iubitelui nostru Monarch omagii de loialitate neclătită și de patriotism adevărat.

„Spre acest scop Vă invit, stimaților frați, la o energică și solidară împreună-pășire!”

Protestul preoțimei din Gura-Homorului este următorul:

„Sâmbătă în 9 n. l. c. au decis preoții decanatului Homorului unanim următoarea rezoluțiune propusă de P. Ven. Sa păr. paroch din Dragoesci d-l Atanasie Procopovici, care s'a adus pe cale telegrafică la cunoscința Consistorului arhiepiscopesc:

„Clerul ort.-or. din decanatul Homorului adunat la o conferență extraordinară, exprimă loialitatea sa nestrămutată către Maj. Sa împăratul, Tron și dinastie, și respinge cu indignare toate învinuirile nefundate la adresa clerului nostru de către reprezentantul guvernului țării cu ocaziunea recepțiunii din 18 August. — Rugăm, conștiință de datorințele noastre sacre patriotice, pe P. V. Consistor să binevoască a interveni la locurile competente, ca în viitor să nu provină astfel de suspecționări neintemiate. (Urmăză 13 subscrieri).“

Ne bucurăm din inimă de acosta energică pășire și-i dorim tot succesul.

Mai amintim, că numărul dela 1 (13) Septemvre al „Patriei“ a fost ărăși confiscat, de astă-dată pentru a 31-a ără. Censura a eliminat 4 pasagii lungi dintr'o corespondență din Vatra-Dornei.

Revistă externă.

Procesul din Belgrad. Alaltăeri s'a continuat pertractarea. A fost ascultat avocatul Pavicevici din Negotin, acusat că a răspândit broșura „Demonul Leubieci“. El declară, că nică-odată nu a scris broșuri și articole subversive, seu antidinastice. Pavicevici regretă, că nu există legături de prietiniă între Serbia și Muntenegru. El mai declară, că nică-odată n'a avut relațiuni cu cei-ce au urzit complotul. — După amiazi fū ascultat căpitanul Jovanovici, directorul băilor regale, care negă relațiunile sale cu Knezevici.

„Fremdenblatt“ din Viena, organul ministeriului de esterne, ocupându-se cu procesul din Belgrad scrie următoarele:

După relațiunile premergătoare procesului trebuia să se credă, că se va descoperi un mare complot în contra dinastiei Obrenovici. Ceea-ce însă s'a adus până acum ca dovadă, sunt seu lucruri cunoscute seu defectuase. Ura radicalilor în contra lui Milan este lucru vechiu, dăr ar trebui să se probeze, că acușaii aveau de gând a trece la fapte de violență, căci acosta ar fi provocat un strigăt de iodignare în înțregă Europa. Procesul nu trebuie făcut decât în contra trădătorilor, căci tribunalul statar nu pôte avé nimic de a face cu contrarii politici. Cei din Belgrad nu-i iertat

să-și închidă ochii de reacțiunea, ce se pôte aștepta în țără însăși. Prin esecutiă cător va șefi tendințele partidului radical nu vor fi nimicite. Serbia a avut fericirea de a face primul pas către consolidarea sa politică și economică, și acosta n'ar trebui să fi pusă la încercare printr'un rășboi de es-tă-terminare făcut sub forma unui proces în contra uneltirilor unui singur partid.

Anglia și Transvaalul. Am amintit eri, că guvernul engles a trimis Transvaalului nota sa în afacerea conflictului. Nota, care este un răspuns la ultima cerere a Transvaalului, a fost citită în camera din Pretoria. Ea pretinde, ca străinilor din Transvaal să li-se dea dreptul de cetățenie după un domiciliu de 5 ani; mai departe, ca coloniile de aur să fi reprezentate în cameră prin 1/5 parte din reprezentanții săi și, în fine, ca noii și vechii „burgheri“ să aibă drepturi egale. Dacă guvernul din Transvaal va primi aceste trei condițiuni principale, comisarii celor două guverne se vor întruni la o conferență comună, ca să se sfătuescă asupra măsurilor de luat. La cas contrar guvernul Marei-Britanii va chibzui asupra situațiunei și va face sfârșit însuși încercăturilor de față. Nota telegrafică cere răspuns în timp de 48 ăre. În notă Chamberlain mai cere, ca noilor deputați aleși în cameră să li-se dea dreptul de a vorbi în limba lor proprie, așa-dăr în limbile englesă, germană și francesă.

Nota a fost comunicată camerei din Pretoria alaltăeri. Ea a fost primită cu adencă tăcere. Indată după cetirea ei s'a făcut un viu schimb de telegrame între Transvaal și statul Oranje. Opinia publică din Transvaal consideră situația ca foarte serioasă și până eri niment nu scia, ce se va da ca răspuns Angliei.

SCIRILE DILEI.

— 3 (15) Septemvre.

Curs pedagogic la școla Asociațiunii. Cursul complementar (supletor), ce este împreunat cu școla de fete a Asociațiunii, s'a întregit cu începutul anului școlar curent cu studiile pedagogice pentru elevele, cari doresc a se pregăti pe cale privată pentru cariera învățătorească. În acest curs se primesc elevele, cari au absolvat cele patru clase ale școlei civile, se pot însă primi și eleve, cari au absolvat două clase civile cu calcul buni, deoa au trecut de 15 ani și sunt împedecate a absolva toate cele patru clase civile. Inscrierile se pot face la 5 (17) Sept.

Profesorii de musică. Ni-se confirmă scirea, că d-l George Dima, bine cunoscutul profesor de musică de un șir de ani îndelungați în Sibiu, se va strămuta la Brașov, unde va ocupa postul de profesor de musică al școlelor medii și conducător al corului bisericei S-lui Nicolae. Afăm tot-odată, că d-l Timoteiu Popovici, care până acum a funcționat timp de doi ani ca profesor de musică la școlele noastre de aici, a fost angajat cu începutul noului an școlar ca profesor de musică la seminarul archidieceșan din Sibiu.

Pentru a doua emisiune de acțiuni la institutul de credit și economii „Vlădeasa“ din B.-Huedin se mai pot face subscrieri în decurs de 5—6 zile. Institutul se află în stare înfloritore și a dat dovezi de soliditate. O acțiă costă 50 fl. Prospect pentru subscrieri se află și la administrația țiarului nostru.

Reversări de ape în Austria și Germania. Soirile cari sosesc din Austria de sus, din Salz Kammergut, din Bavaria și din Bohemia anunță o creșcere mare a apelor. Tote cursurile de apă s'au reversat pricinuind enorme stricăciuni, mai cu seamă la Ischl, Gmunden și Ebensee. Serviciul oăilor ferate și al telegrafului este întrerupt în câte-va locuri. — Din München se anunță, că o parte din oraș e în pericol în urma orecșerei apelor. O casă s'a dărmat.

Turnuri de observație. Guvernul rusesc a ridicat la granița germană turnuri

de observație, înalte cam de 12 metri, pentru-ca pădătorii graniței să pôtă mai bine observa cele ce se petrec. Turnurile au comunicația telefonică, așa că pădătorul din turn, îndată ce observă ceva suspect, pôte da signal pichetului. Pentru-ca pădătorii să-și pôtă face slujba cât se pôte de prompt, în fă-care turn le stă la dispoziție câte un ochial.

Comunicația telegrafică în Rennes a luat în decursul procesului Dreyfus proporțiuni colosale. Din incidental procesului și pentru durata lui s'au aședat mai mult de 9 fire telegrafice, ăr personalul biuroului telegrafic a fost înmulțit, devenind de 30 de-ori mai mare. În decursul procesului s'au depeșat din Rennes în total 89 milioane de cuvinte; venitul pentru acestea a fost de 4 milioane și cinoi sute de mii franci. În ziua, când s'a adus sentința, s'au espedat 3000 de depeși. Firesce, că în același timp și telefonul dela Rennes la Paris a fost neîntrerupt folosit.

Casse de păstrare postale pe corăbii de rășboi. Ministrul unguresc de comerț Hegedüs, în unire cu ministrul de finanțe, va introduce o instituțiă folositore cu începutul lui Octomvre a. c., adecă casse de păstrare postale pe corăbiile de rășboi. Astfel de casse sunt introduse deja în marina englesă, francesă și italiană. Prin ele se face cu puțință personalului de serviciu de pe corăbii a-și păstra și fructifica banii căștigați.

Jom hakipurim. După calculul ovreesco, eri s'a implinit ziua a 19-a din luna Tischri a anului 5660. Pe ziua de eri a cădut așa-dăr sərbătoreă jom hakipurim a Ovreilor, și în care Jidovii se închină lui Jehova, ca să le ierte păcatele. Aprăpe toate prăvăliile jidovesce din piața Brașovului au fost închise ieri totă ziua.

Congresul studentesc din România. Eri dimineță au sosit în Bucuresci, prin gara de nord, studenții universitari ieșeni pentru ca împreună cu studenții din Bucuresci să plece la congresul, ce va avé loc ađi în orașul R.-Vâlcea. Studenții ieșeni au luat cu dênșii stégul dat de d-rele române din Sibiu. Dela gară studenții ieșeni au pornit, însoțiți de studenții bucuresceni — spre Universitate, parcurgând calea Griviței, calea Victoriei și bulevardul Academiei.

Camera industrială din loc ne trimite spre publicare următoarele anunțuri: În cancelaria camerei industriale și comerciale din Brașov stă la dispozițiunea celor interesați un anunț de oferte a ministrului comun de rășboi pentru liferare de îmbrăcăminte și încălțăminte; tot aici se pôte vedé și anunțul de ofert al comandei arsenalului de marină din Pola, pentru liferare de pielării, săpun, lumină și obiecte de metal și sfără etc. Terminul de înaintarea ofertelor e 20 Octomvre n. — Museul comercial din Budapesta, care, precum se scie, are de scop promovarea preste tot a esportului și comerțului din țără, a primit o nouă organizațiune și, începând din 1 Septemvre n. c., a trecut sub supraveghierea statului. Dimpreună cu acosta transformare, agendele de afaceri au trecut asupra societății pe acțiuni comerciale ungare, pe basa unui contract special, care se pôte vedé în cancelaria camerei industriale brașovene.

Congres pentru orbi. Legațiunea Republicei francesce a informat ministerul român de esterne, că dela 1 până la 5 August 1900 se va ține la Paris, sub patronagiul administrației francesce, un congres pentru îmbunătățirea sôrtei orbilor. Comisia de organizare din Paris dorind, ca la acest congres statul român să fiă reprezentat prin unul seu mai mulți delegați, a făcut cunoscută acosta dorință guvernului român. Va fi și o expozițiă de obiecte, servind la învățământul intelectual, musical și profesional al orbilor. Congresul se va ține la institutul național de orbi din bulevardul invalidilor.

Espulsare de Slavi austriaci. Din Magdeburg se telegrafază, că căpitanul

districtual de acolo a dat peste granița 60 de Slavi austriaci.

Ruperea unui pod de fier. Din Payersbach, aprăpe de Viena, se anunță o mare nenorocire. Curentul de apă a rupt un pod de fier, tocmai în momentul, când 20 de persoane se aflau pe pod. Toți au cădut în apă și s'au înecat.

Lemne de magazin. Din partea magistratului orășenesc primim spre publicare următorul anunț: Prețul de magazin al lemnelor orășenesce a fost scădut deocamdată începând din 18 Sept. n. pentru privați dela 8 fl. 80 cr. stinjinul la 8 fl. 20 cr, așa că 4 metri cubi dimpreună cu transportul în casă costă 9 fl. 10 cr.

Musica orășenescă va concerta mâne Sâmbătă la otel „Europa“ sub conducerea d-lui dirigent Brandner. Inceputul la 8 ăre. Intrarea 30 cr.

2 Pentru orășeni, funcționari, etc. cari au ocupațiuni sedentare sunt prafurile Seidlitz ale lui Moll cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl. se pôte căpăta dîlnc prin poște de către farmacistul A. Moll liferantul curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provinciă să se cêră preparatul lui Moll provădut cu marcă și ssubscriere.

Mulțămită publică.

Din incidental petrecerei aranjate din partea tinerimei academice din Săcele la 22 August în folosul „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“ au mai încurs ca suprasolviri dela d-nii: Dr. Pompiliu Bran de Lemenyi 1 fl. R. Aldea 1 fl. și I. Aldea 50 cr., cari a'ăugându-se la venitul curat al petrecerei de 19 fl., dau suma de 21 fl. 50 cr.

Primescă atât on. donatori, cât și iubita tinerime academică, căreia se datoresce reușita acestei petreceri, cele mai simțite mulțămite.

Romul Verzea,
bărbat de încredere al „Societății
pentru fondul de Teatru“.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 14 Septemvre. În conferența de ađi a episcopatului a fost o lungă discusiune asupra autonomiei catolice. Proiectul de regulament al comisiunei de 27 a fost criticat de episcopii Schlauch, Hornig și Meszlenyi. Episcopii români gr. cat. n'au luat parte la acosta desbatere, dăr mâne își vor face excepțiunile. Episcopatul gr. catolic *muvoesce să ia parte în autonomia regnicolară, el cere autonomiă separată, și în ședința de mâne a conferenței va face representațiunile în privința acosta.*

Paris, 14 Septemvre. Foile revisioniste stăruesc mereu, ca Dreyfus să fiă grațiat. Se dice, că în consiliul de miniștri ținut eri, toți miniștrii dimpreună cu ministrul de rășboi ar fi părținit grațierea, dăr președintele Loubet s'a opus, declarând, că acum imediat după sentință nu pôte să ordone grațierea.

Oporto, 14 Septemvre. Eri s'a mai ivit aici un cas de ciumă, ăr astăđi a mai fost atins unul de aceeași bôlă. Mâne se va redeschide comunicația pe drumul ferat. Medicii străini, veniți aici pentru a studia mersul epidemiei, au declarat, că măsurile de carantină sunt de prisos.

Literatură.

Din Istoria lumii, „tălmăciță de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a D-rului Th. v. Welter și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina“, a apărut în editura „Deștentării“ din Cernăuți: *partea a doua.* Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpăta dela Tipografia „A. Mureșianu“ și câte-va esemplare din partea întâi, adăugând și pentru acosta 5 cr. porto.

Dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov, se pot procura următoarele cărți

Scrieri economice:

Din mult prețiosul „Manual de agricultură rațională” de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară din București (Ferestrau) a apărut volumul III, intitulat **Zootehnia, sau Cultura generală și specială a vitelor cornute.** Acest volum este, ca și cele două de mai înainte, foarte mare, cuprinzând 779 pag., format mare 4°. In text conține 225 figuri.

Cuprinsul acestui volum e de un interes deosebit pentru economia de vite, căci tractează amănunțit și din toate punctele de vedere cultura vitelor de tot soiul, cum nu s'a mai scris încă nici într-o carte românească.

Materia intrăgă e împărțită în 12 părți, tratând diferitele specii de cultură a vitelor, corpul animalelor, rasa și diviziunile (regule de observat la împerecherea vitelor, etatea împerecherei etc.); mijloacele și metodele zootehnice de reproducție (arta împerecherei, diferitele feluri de încrucișări etc.); îngrijirea și crescerea vitelor domestice, nutrirea lor și alte multe. In capitolul XI se vorbește despre ovicultură, sau cultura oilor cu toate amănuntele lor, er în capitolul XII despre industria laptelui, arătând modul de conservare și fabricațiune a untului, smântânei, brânzei et. etc.

Opul d-lui Dr. Maior, după cum se știe, a fost premiat și din partea Academiei române. El a fost în modul cel mai favorabil apreciat de toate țările și revistele noastre, fiind în literatura română unic în felul său.

Agrologia sau Agricultura generală de Dr. G. Maior, profesor la școala centrală de agricultură din București. E cea mai bogată și tot-odată cea mai temeinică scriere românească cu privire la cultura pământului (ararul, sămânțatul, gnoitul etc., etc). Conține 217 figuri de-ale diferitelor aparate economice (pluguri, grape, tăvăluguri etc). E o carte foarte mare, de 524 pag. și costă numai 2 fl. 50. (cu posta recomandat 2 fl. 75 cr.)

Fitotehnia sau Cultura specială a plantelor, scrisă tot de D-l G. Maior. Acastă carte se estinde pe 611 pagine, format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amănuntul soiul, modul de cultură, bolile și vindecarea etc. pentru fiă care plantă, precum cereale (tot felul de bucate, ca grâu, secară, orz, ovės, orez, mei, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, mazărice, rapiță, mac, șofran, hemei, in, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfece, hrn, curechi și alte multe. Apoi diferitele plante de nutreț, ca lucernă, trifoi, mohor, cucuruzul verde de nutreț, diferite compozițiuni pentru fēnațe și pășuni artificiale etc. Alt capitol tractează despre cultura fēnațelor, altul irigațiunii, altul despre pășuni etc. Prețul 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.)

„**Stupăritul**”, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de **Constantin Dimian**, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de regretatul **Vasile Moldovan**. fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoră și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„**Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa**”, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. **Francisc Rieger** anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două porțete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, er altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui **Azentie Severu**, veterarul nostru luptător dela 1848, intitulată „**Răspuns la cartea negră**”, cu un bogat adaus despre **arderea Aiudului**, se mai pot căpeta exemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„**Pintea Viteazului**”, tradițiunii, legende și schițe istorice, de **Ioan Pop-Retezanul**. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„**David Almășianu**”, schițe biografice de **Ioan Popea**. Broșura această, atât de bine scrisă pres-nă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„**Răsboiul pentru neaternare**, povestit pe înțelesul tuturor de **George Cosbuc**”, este o carte nu numai cât se pōte de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, der tot-odată și cea mai efțină între cărțile românești, apărute până acum. Un esemplar în format mare 8° de 283 pagine costă numai 50 cr. (cu posta 55 cr.). Cu deosebire ar fi de dorit să se răspândescă cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevăr scrisă „pe înțelesul tuturor”.

Vivia, sau Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italianesce de **Dr. Iuliu Dragoș**, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„**Preotul din Noieni**”, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de **Arghirobarbu**. Acastă interesantă narațiune privește evenimente din 1848—49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„**Românul în sat și la ôste**” Acesta este titlul unei noue cărțițele, ce d-l **Ioan Pop Retezanul**, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului, și a apărut în Tipografia „Aurora” A. Todoran din Gherla. Se pōte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov cu prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Septembrie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.50
Renta de corōne ung. 4%	95.30
Impr. câil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.75
Impr. câil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.60
Oblig. câil. fer. ung. de est. I. emis.	119.30
Bonuri rurale ungare 4%	93.85
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	162.—
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	100.—
Renta de hârtie austr.	99.95
Renta de aur austr.	117.90
Losuri din 1860.	137.50
Acții de-ale Băncei austro-ungare	906.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	372.60
Napoleonori	9.56 1/2
Mărci imperiale germane	58.92 1/2
London vista	120.57 1/2
Paris vista	47.72 1/2
Rente de corōne austr. 4%	100.50
Note italiene	44.50

Cursul pieței Brașov.

Din 15 Septembrie 1899.

Banota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.33	Vënd.	9.36
Napoleonori. Cump.	9.52	Vënd.	9.56
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusești Cump.	127.75	Vënd.	127.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turești Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. tone. Albina 101.—	Vënd.	5%	101.50

Ügyszám 645 - 1899.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, miszerint brassói lakos, termény-nagykereskedő **Mátyás József** és érdektársai megkeresése folytán f. évi **Szeptember hó 23-án és aközvetlen következő tíz hétköznapon mindenkor délutáni 3 órakor** a nagy kir. államvasuti brassói főállomás pályaudvarában 166 wagon **Zanescu G. M.** által vásárolt de át nem vett préselt széna, a vasuti kocsikba berkva és hivatalosan mérlegelve naponta 15—15 wagon mennyiségbeu (csak az utolsó árverési napon 16 waggonként) minden 15 waggonyi részlet o. é 4200 fr. árbani kikiáltása és előleges 5% bantpénz kikötése mellett a legtöbbbet ígérőnek a vételárnak azonnali készpénzbeni lefizetése ellen el fog adatni.

Brassó, 1899 Szept. hó 14 én.

Schnell Károly,
kir. közj.

1-3.707

Mētāsuri Henneberg

dela 45 cr. până la fl. 14.65 cr. metru, veritabile numai dela facricele mele; negre, albe și colorate — tēsătură, colōre și desenul cel mai modern. — Particularilor li-se trimite franco și liberate de vamă în casă.

— Mostre se trimit imediat la cerere. —

Fabricile de mētāsuri ale lui **G. Henneberg** (liferant al) **Zürich,** (curții c. și r.)

Nr. 6176 - 1899.

Epitr.

CONCURS.

Consistorul Archidieceșan al bisericei române ortodoxe din Transilvania, prin această publică concurs pentru planurile după cari voesce a zidi biserica catedrală în Sibiu, pre lângă următoarele condiții:

Catedrala are să corēspundă tuturor recerințelor reclamate de ritul oriental, cu un spațiu intern pentru cel puțin 1500 persoane.

Planurile să se facă după stilul oriental, bizantin, cu toate întocmirile interne și externe și cu uși în număr de ajuns pentru siguranța publică.

Prețul zidirei ca atare, fără ajustarea internă, să nu trecă peste 300—320,000 corōne.

Planuri, cari contemplăză o biserică mai scumpă, precum și acele cari nu corēspund din punct de vedere formal, sunt eschise dela concurs.

Reflectanții au să prezenteze două schițe, două fațade, două secțiuni, toate la 1:200, după aceea un preliminariu de spese calculat după metrul cubic, care după prețurile din Sibiu se compută la 3^m zidire cubică cu 15 fl. și în fine o scurtă descriere a planului.

Premiile de concurs:

Premiul I	cu 2000 corōne,
" II "	1500 "
" III "	1000 "

Planurile premiate devin proprietatea bisericei române ortodoxe.

Planurile, provēdute cu un motto și cu o epistolă sigilată, în care să se arate numele, locuința arhitectului și motto sub care s'a prezentat planul la concurs, au să se înainteze la Consistorial archidieceșan în Sibiu în restimp de 4 luni dela publicarea primă, der cel mai târziu până în 15 Ianuarie st. n. 1900.

Planurile prezentate se vor examina în timp de 6 săptămâni după expirarea termenului prin o comisiune de experți, er premiile se vor plăti după ce vor obține aprobarea sinodului archidieceșan asemenea la 6 săptămâni.

La concurs pot participa numai arhitecți și ingineri recunoscuți.

Sibiu. din ședința Consistoriului archidieceșan, ca senat epitropesc, ținută la 21 August 1899.

Ioan Meșianu,
Archiepiscop.

7022-3.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scādēmēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât slăcare cutiă este provēdută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrișerea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbice la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bōle femeesce a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încōce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a. Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătōrescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provēdută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcălă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pele, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți 20 cr. Cinci bucăți 90 cr. Fie-care bucată de săpun pentru copii este provēdută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează dinic prin rambursă postală.

La deposite să se cēră anunit preparatele provēdute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen** și engros la **D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.**

A V I S!

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potă face și reinori ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonati să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonēză din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”